

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Structural Equation Model Offactors Affecting Strategic Management in Schools

under The Office of Primary Educational Service Areas in The Northeast

ประมวล อุุ่นเรือน^{1*}

Pramual Unruean^{1*}

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Department of Educational Administration, Udonthani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) ศึกษาการมีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 512 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 4 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร 2) ปัจจัยทักษะหลักของผู้บริหาร 3) ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ 4) ปัจจัยบรรยากาศองค์การโรงเรียน และ 5) สอบถามการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเที่ยงเท่ากับ 0.92, 0.95, 0.93, 0.94 และ 0.95 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และใช้โปรแกรมลิสเรล 8.72 ในการวิเคราะห์ความเบ้ ความโด่ง องค์ประกอบเชิงยืนยันและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัยสรุปดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติ คือ $X^2 = 63.73$, $df = 52$, $p = 0.19$, $RMSEA = 0.01$, $SRMR = 0.01$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.95$, $CN = 665.30$

2. การศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงมี 4 ปัจจัย คือ วัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์, บรรยากาศองค์การโรงเรียน ทักษะหลักของผู้บริหาร และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.39, 0.23 0.11 และ 0.07 ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.58 และ 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม มี 4 ปัจจัย คือปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์, ปัจจัยบรรยากาศองค์การโรงเรียน และปัจจัยทักษะหลักของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวมเท่ากับ 0.65, 0.39, 0.23 และ 0.11 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การ

*Corresponding author. Tel. : +66(0)9-0339-7213

Email address: U.Pramual@gmail.com

พยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาในรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ร้อยละ 61

คำสำคัญ: รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น, ปัจจัยที่ส่งผล, การบริหารเชิงกลยุทธ์

Abstract

The objectives of this study were: 1) to develop a linear structural relationship model of the factors affecting strategic management in schools under the office of primary educational service areas in the northeast. 2) to study direct indirect and total the factors affecting strategic management in schools under The office of primary educational service areas in the northeast.

The multi – stage random sampling was applied the samples consisted of 512 persons from school principal, The research instrument for data collection was a 5- point rating questionnaire on factors affecting strategic management in schools under the office of primary educational service areas in the northeast. 1) Administrator transformational leadership 2) Core leadership skills 3) Constructive style culture 4) School organizational climate and strategic management level of schools under the office of primary educational service areas in the northeast validity were 0.92, 0.95, 0.93, 0.94 และ 0.95 respectively. The data were analysis to obtain mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficients. LISREL version 8.72 applied for skewness, kurtosis, confirmatory factors and examined the relationship between the hypothesis model and the empirical data

The findings of this study were summarized as follows

1. The linear structural relationship model of the factors affecting strategic management in schools under the office of primary educational service areas in the northeast was related to the empirical data. The final model showed the statistics as follows. $X^2 = 63.73$, $df = 52$, $p = 0.19$, $RMSEA = 0.01$, $SRMR = 0.01$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.95$, $CN = 665.30$

2. According to the affecting coefficient of the factors affecting of strategic management in schools under the office of primary educational service areas in the northeast found that 1) The direct effect consisted has four factors constructive style culture, school organizational climate core leadership skills and administrator transformational leadership were 0.39, 0.23, 0.11 and 0.07 respectively. 2) The indirect effect consisted has one factors. administrator transformational leadership was 0.58 3) The total effect consisted has four factors administrator transformational leadership, constructive style culture, school organizational climate and core leadership skills were 0.65, 0.39, 0.23 and 0.11 respectively.

The R square a linear structural relationship model can be explained that the variance affecting strategic management in schools under The office of Primary educational Service areas in the northeast were 61 percent.

Keywords: Structural Model, Factors Affecting, Strategic Management

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลาย บริบททั้งนี้เป็นข้อจำกัดและข้อด้อยในการพัฒนาประเทศ กระแสโลกาภิวัตน์ผลักดันให้ทุกประเทศต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนายุทธศาสตร์หลัก ๆ ของประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจสามารถเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยการกำหนดยุทธศาสตร์โลกที่ชัดเจนในเวทีระดับโลกและองค์การต้องปรับเปลี่ยนการพัฒนาตัวเองไปสู่การเป็นองค์การที่ขับเคลื่อนด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่อย่างต่อเนื่องพร้อมกับการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ และวัฒนธรรมการทำงานจากบริบทของสังคมภายในประเทศเป็นบริบทของสังคมโลก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของการแข่งขันในเวทีโลก[1] การบริหารองค์การจำเป็นต้องคำนึงถึงในทางสังคมก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยมุ่งไปสู่ความเป็นนานาชาติมากขึ้นเป็นสังคมที่สื่อสารกันโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น การติดต่อสื่อสารจะมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น [5] ตามทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มุ่งเน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนที่มีคุณภาพ เพื่อจะได้มีภูมิคุ้มกันต่อการพัฒนาการเปลี่ยนแปลง [7] การที่จะทำให้ประเทศก้าวหน้ารวดเร็วดีมากขึ้นน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวกับคน (People) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งถึงกับมีคำกล่าวที่ว่าถ้าชุมชนใดหรือประเทศใดไม่สามารถพัฒนาปัจจัยที่เป็นคนได้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาอย่างอื่นได้ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจสังคมหรือการเมืองและเป็นที่ยอมรับกันว่าเครื่องมือสำคัญที่จะใช้พัฒนา “คน” ให้มีคุณค่าต่อมิติการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั่นก็คือ “การศึกษา” การปฏิรูประบบราชการไทย มีความพยายามในการพัฒนาและยกขีดความสามารถในการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่องทั้งนี้อาศัยกรอบแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เป็นหลักคิดสำคัญในการพัฒนาระบบราชการไทย ได้มีการออกกฎหมาย ระเบียบ รวมทั้งแผนงานเพื่อช่วยผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 รวมถึง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551 – 2555) และแผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2552 - 2555) จาก

กฎหมาย ระเบียบ ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ นำไปสู่ประโยชน์สุขของประชาชนการนำแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) ถือเป็นหลักการในการบริหารที่จะช่วยให้หน่วยงาน มีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อไปสู่ทิศทางที่ต้องการ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลที่ชัดเจนมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วย เพื่อเป็นการปรับปรุงเชิงคุณภาพ จึงได้มีการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพและเทคนิคการบริหารขึ้นหลายรูปแบบ เช่น ระบบมาตรฐาน ISO 9000ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management: PM) ระบบคุณภาพ (Quality control: QC) กลยุทธ์ 5 ส. ระบบ TQA และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) เป็นต้น [6] ซึ่งแนวคิดด้านการบริหารเหล่านี้ต่างก็มีการดำเนินการและประสบความสำเร็จมาแล้วหลาย ๆ แห่ง โดยเฉพาะในวงการทางธุรกิจ แต่ถ้านำแต่ละระบบมาวิเคราะห์จะเห็นว่า ต่างมีจุดอ่อนและจุดแข็งที่แตกต่างกันดังนั้นการนำแนวคิดหลักการระบบคุณภาพ ระบบการบริหารเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนต้องเลือกและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียน จึงจะได้ผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุดการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นจุดสุดท้ายของความรู้สาขาวิชาการบริหารกับพลังแหล่งข้อมูลข่าวสารเพื่อกำหนดขึ้นเป็นนโยบายที่หนักแน่นแม่นยำเป็นระบบการบริหารที่มีวิวัฒนาการ จากระบบธุรกิจ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์การไม่ว่าขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กภาครัฐหรือเอกชนจำเป็นต้องการบรรลุผลสำเร็จขององค์การด้วย [5] จากหลักการและข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการนำหลักการและแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารโรงเรียน จะช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ต้องการได้ ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์จะให้คำตอบพื้นฐานสำคัญแก่ผู้บริหาร คือ เราจะทำอะไร เราจะทำเพื่อใครเราจะต้องบรรลุเป้าหมายอะไร และเราจะบรรลุเป้าหมายอย่างไร [8] ซึ่งถือว่าเป็นแนวดำเนินการที่มีความต่อเนื่อง และน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้โรงเรียนต้องจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนอันจะส่งผลให้โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยน ปรับปรุงแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางที่กล่าวมาผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจะต้องนำระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเป็นเครื่องมือที่จะดำเนินการจัดการ

ศึกษา ตามภารกิจหลักการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีองค์ประกอบ คือ การวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ [10] ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางการดำเนินการที่มีความต่อเนื่อง และน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ในโรงเรียนที่เป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาและพัฒนาผู้เรียนที่เป็นทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติ จากการจัดอันดับด้านการศึกษาโดยบริษัท เพียร์สัน ของสหรัฐอเมริกา จัดอันดับการศึกษาโลกอันดับที่หนึ่งคือ ประเทศฟินแลนด์ อันดับที่ 2 คือประเทศเกาหลีใต้ อันดับที่ 3 ฮองกง อันดับที่ 4 ญี่ปุ่น อันดับที่ 5 สิงคโปร์ ส่วนประเทศไทยอยู่อันดับที่ 37 [4] จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สองระหว่างปีการศึกษา 2552-2553 จำนวน 902 แห่ง เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 544 แห่งและยังพบว่าโรงเรียนดังกล่าวตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [8] นอกจากนั้นยังมีรายงานติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อะดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้สรุปว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เหมือนกันในทุกระดับชั้นคือ คุณลักษณะของครู แสดงให้เห็นว่าการที่ครูมีลักษณะที่ดีย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วยแต่ยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยคือ ความสามารถในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน [3] จากข้อมูลและสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนดังกล่าวเป็นดัชนีชี้ให้เห็นว่าคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อนำโรงเรียนไปสู่คุณภาพและเป้าหมายที่ต้องการ ประกอบกับงานวิจัยทางการศึกษายังไม่มีผลการศึกษาหรือการวิจัยของนักวิชาการในประเทศไทย เพื่ออธิบายรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ชัดเจนทำให้ไม่มีฐานความรู้เพียงพอที่จะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาในระดับนี้ ด้วยสาเหตุดังกล่าวผู้วิจัยเกิดแนวคิดหา หากได้มีการวิจัยในเรื่องนี้ โดยการตรวจสอบความสอดคล้องและพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนโดยการอาศัยวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative

research methodology) ผลการวิจัยที่ได้เป็นการเพิ่มความรู้อย่างทฤษฎีให้เพิ่มมากขึ้น เป็นประโยชน์ในการช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มากยิ่งขึ้น เป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องซึ่งจะเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. เพื่อศึกษาการส่งอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่ง ผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. ตัวแปรปัจจัยที่นำมาศึกษามีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 11,763 คน

จากจำนวน 20 จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 61 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 512 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัย กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกออกเป็น 6 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ตำแหน่งที่รับผิดชอบ และขนาดโรงเรียน ตอนที่ 2 – 6 เป็นแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ทักษะหลักของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ บรรยากาศองค์การโรงเรียนและการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92, 0.95, 0.93, 0.94 และ 0.95 ตามลำดับ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ และประสานงานเก็บข้อมูลทางโทรศัพท์ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์กลับคืนทั้งหมด จำนวน 512 ชุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

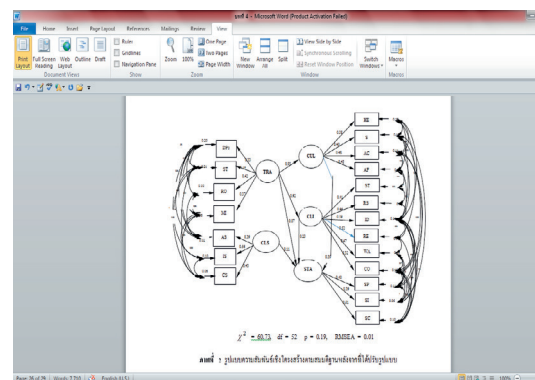
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่า การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่าความแปรปรวน ค่าความถี่ ของระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน และการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน ส่วนสถิติอ้างอิงที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง โดยการใช้โปรแกรม ลิสเรล (LISREL version 8.72) เส้นทางอิทธิพล โดยใช้โปรแกรม ลิสเรล (LISREL version 8.72)

สรุปผลและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้อง พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชิงสมมติฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณา

จากค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .05 = χ^2 63.73, df = 52, p = 0.19 และพิจารณา ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) เท่ากับ 0.95 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) เท่ากับ .01 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (SRMR) เท่ากับ .01 ค่าตัวอย่างวิกฤต (CN) เท่ากับ 665.30 และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (ค่าไค - สแควร์หารด้วยค่าองศาอิสระ) เท่ากับ 1.16 ซึ่งค่าทุกค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แสดงตามภาพ

1.2 การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนได้รับอิทธิพลรวม จากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสูงสุดมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.07, 0.58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 รองลงมาคือวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์มีอิทธิพลทางตรงต่อ การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.39 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บรรยากาศองค์การโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.23 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อันดับสุดท้าย ทักษะหลักของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสัดส่วนความน่าเชื่อถือได้ในตัวแปรการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนอธิบายได้ด้วยวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ บรรยากาศองค์การโรงเรียน ทักษะหลักของผู้บริหาร และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารได้ร้อยละ 61 ซาริส [12] ได้กล่าวว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมของตัวแปรได้ถึงร้อยละ 40 ย่อมถือได้ว่า เป็นผลลัพธ์ที่ดีและยอมรับได้ แสดงว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นที่น่าสนใจเชื่อถือและยอมรับได้

2. อภิปรายผล

ผู้วิจัยข้อสนอการอภิปรายผลการวิจัย
เพื่อให้เกิดความชัดเจน ดังต่อไปนี้

2.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม เท่ากับ 0.65 มีอิทธิพลทางตรงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง เท่ากับ 0.07 และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ และบรรยากาศองค์การ โรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.58 เมื่อพิจารณาตัวแปรเพื่ออธิบายภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร พบว่า 1) การวางแผนงาน การปฏิบัติงานผู้บริหารโรงเรียนแสดงออกโดยการมอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนมีการสร้างทีมงานบริหารและแบ่งปันวิสัยทัศน์กับบุคลากรในโรงเรียนดูแลเอาใจใส่บุคลากรในโรงเรียนและยอมรับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเพื่อมีความมุ่งมั่นในการทำงานมีความยึดมั่นและมีความคาดหวังที่สูงและมีประสิทธิภาพในแนวทางของการทำงานในโรงเรียน 2) การพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน แสดงออกโดยการกระตุ้นและจูงใจบุคลากรในการทำงานในด้านการจัดเตรียมสนับสนุนบุคลากรเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการจัดเตรียมส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในด้านการพัฒนางานทั้งทางด้านวิชาการ กระตุ้นทางด้านปัญญา และจัดเตรียมรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน 3) การปรับเปลี่ยนออกแบบองค์การใหม่แสดงออกในด้านการออกแบบองค์การเพื่อสร้างวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันภายในโรงเรียนมีการปรับโครงสร้างระบบการบริหารภายในโรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์ภายในโรงเรียนและชุมชนมีการเชื่อมโยงโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อมให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและ 4) การบริหารการเรียนการสอนแสดงออกโดยการสนับสนุนให้มีการเตรียมการเรียน การสอนแสดงผลงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนรวมทั้งจัดกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนการสอนขึ้นในโรงเรียนเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของเล็จวูดและแจนท์ซี [10] ได้ศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต่อเงื่อนไขบางประการของสถานศึกษาและความสนใจร่วมกิจกรรมในโรงเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 94 แห่ง ในประเทศแคนาดา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

ส่งผลกระทบต่อเงื่อนไขบางประการของสถานศึกษาในระดับสูงและพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลโดยรวม (Total effect) ต่อความผูกพันยึดมั่นในโรงเรียนของผู้เรียน

2.2 วัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ จากผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอันดับรองจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม เท่ากับ 0.39 มีค่าอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนอันดับแรกสุดค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.39 ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า วัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านการมุ่งเน้นบุคคลและการส่งเสริม โดยการให้เกียรติและปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานและนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน การให้ความเอื้ออาทร ห่วงใยและเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือต่อกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและการส่งเสริมดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ด้านการมุ่งเน้นมิตรสัมพันธ์ โดยการแสดงความเป็นมิตรต่อเพื่อนร่วมงาน และการแสดงความร่วมมือต่อเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนผลการศึกษายังสอดคล้องกับแนวคิดของคูกและเลฟเฟอริตี [9] ที่ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์มุ่งเน้นให้ความสำคัญการริเริ่มสร้างสรรค์ให้ความสำคัญกับบุคลากร ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญกับสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ซึ่งจะทำให้บุคลากรในองค์การมีความกระตือรือร้น เต็มใจในการทำงานและปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

2.3 บรรยากาศองค์การโรงเรียนจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยบรรยากาศองค์การโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.23 อันดับที่ 3 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่าปัจจัยบรรยากาศองค์การโรงเรียนด้านโครงสร้างองค์การ โดยการกำหนดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและการกำหนดลักษณะงาน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งไว้ชัดเจน ด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยมีความภาคภูมิใจและความผูกพันต่อโรงเรียนร่วมกัน และการร่วมมือกันปกป้องชื่อเสียงโรงเรียนเมื่อถูกวิจารณ์ทางลบผลการศึกษายังสอดคล้องกับผลการวิจัยของภารตีอนันต์นวี [2] ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยภาวะผู้นำ

และบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่ดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อบรรยากาศองค์การ และการบริหารจัดการที่ดี บรรยากาศองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการที่ดี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านบรรยากาศองค์การไปยังการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.4 ทักษะหลักของผู้นำจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทักษะหลักของผู้นำมีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลรวมต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.11 อยู่อันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความชำนาญ ในการบริหารโรงเรียน การบริหารทรัพยากรในโรงเรียนและการบริหารบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนรวมทั้งมี ความรู้ความชำนาญในการเข้าสังคม การแสดงออกด้านเชาว์อารมณ์ และการแสดงออกในการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยการศึกษาความสามารถแก้ไขปัญหาในโรงเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนและมีวิสัยทัศน์ในการนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ นอตเต้า [11] ได้กล่าวว่าทักษะหลักของผู้นำ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการบริหาร (Administrative skills) พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออก โดยการใช้ความรู้ความชำนาญในด้านการบริหารโรงเรียน และการบริหารบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล (Interpersonal skills) พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกโดยการใช้ความรู้ความชำนาญในการเข้าสังคม การแสดงออกเชาว์อารมณ์และการแสดงออกในการบริหารความขัดแย้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน 3) ทักษะด้านแนวคิด (Conceptual skills) พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกโดยการใช้ความรู้ความชำนาญในการมีวิสัยทัศน์การวางแผนกลยุทธ์และการแก้ปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม

สูงสุดต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ต้องวางแผนงานในการปฏิบัติงาน โดยการยอมรับการทำงานตามเป้าหมายของโรงเรียน และการร่วมกันกำหนดแนวทางการสื่อสารการทำงานในโรงเรียน

1.2 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง

สูงสุดต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ วัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักและให้ความสำคัญให้มีกิจกรรมที่แปลกใหม่ที่ท้าทายและน่าสนใจในการทำงาน การแสดงความเป็นมิตรต่อเพื่อนร่วมงานและการแสดงความร่วมมือต่อเพื่อนร่วมงานในโรงเรียน

1.3 ผลการวิจัยพบว่า สมการพยากรณ์ STA =

$0.39 (CUL) + 0.23 (CLI) + 0.11 (CLS) + 0.07 (TRA) = .61$ จากสมการพยากรณ์ สรุปว่าถ้าจะพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้องพัฒนาวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์เป็นอันดับแรก จากนั้นจึงต้องพัฒนาบรรยากาศองค์การโรงเรียน ทักษะหลักของผู้นำ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยทฤษฎีฐานรากเพื่อศึกษารูป

แบบจากปรากฏการณ์จริงว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีองค์ประกอบอะไรบ้าง มีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนที่จะทำให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพลงสู่การปฏิบัติ

เช่น การวิจัยและพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น โดยให้นำเอาผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลและแนวทางเพื่อนำผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] พิเชษฐ วงศ์เกียรติขจร. ผู้นำการบริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน. 2553
- [2] ภาวดี อนันต์นาวี. การวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2548
- [3] วิทยากร เชียงกุล. รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2551/2552 บทบาททางการศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ: วีที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น. 2553
- [4] เสมอการ (นามแฝง). ..อันดับการศึกษาไทยวิกฤตยังไม่สิ้นสุด สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. 60 (15), 40. 2556
- [5] สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. ภาวะความเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ: เอกซเปอร์เน็ท. 2550
- [6] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การวางแผนเชิงกลยุทธ์เอกสารประกอบการอบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2554.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11. เอกสารประกอบการประชุมวันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2553.
- [8] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). คุณภาพศิษย์เป้าหมายการประเมิน. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2555.
- [9] Cook, R. A. & Lafferty, J.C. Organization culture inventory. Plymouth: Human Synergistics. 1989
- [10] Leithwood, K., & Jantzi, D. Transformational school leadership for large-scale reform: Effects on students, teachers, and their classroom practices. School Effectiveness and School improvement, 17(2), 201-227. 2006
- [11] Northouse. P., G. Introduction to Leadership concepts and Practice. London: SAGE, 2012
- [12] Saris. W.E. & Strong Jr, H. Causal model testing in nonexperimental research: An Introduction to the LISREL. Amsterdam: Sociometric. 1984